

LBRIS

We know
books

Steve Biddulph a devenit unul dintre cei mai iubiți psihologi din lume acum peste 20 de ani datorită primei ediții a revoluționarei cărți *Cum să ne creștem băieții*. În anii '70 a lucrat la Clinica Wellington Street, a cărei activitate de pionierat a popularizat terapia de familie în Australia, și în anii '80 s-a specializat, ca Churchill Fellow, în tratamentul non-medicamentos al schizofreniei și în terapia de grup și de familie în Statele Unite.

Steve a fost ales „tatăl australian al anului“ în 2000 pentru munca sa de încurajare a rolului taților și a fost decorat cu Order of Australia în 2015 pentru munca în domeniul sănătății mintale a adolescenților. Împreună cu soția sa, Shaaron, a condus și a finanțat SIEVX Memorial Project, care a creat un memorial permanent în Canberra pentru cei 353 de femei, copii și bărbați refugiați care s-au înecat pe vasul SIEVX în circumstanțe suspecte în anul 2001. Memorialul a implicat peste 300 de școli și biserici și peste 1000 de studenți la arte. Puteți vedea imagini ale memorialului pe www.sievxmemorial.com sau dacă ajungeți pe malul lacului Canberra. Peste 140.000 de persoane au participat la conferințele sale *live* în șaptesprezece țări. Cărțile sale, printre care *The New Manhood*, *Cum să ne creștem fetele* și *10 lucruri de care au nevoie fetele*, se găsesc în patru milioane de case din întreaga lume. Steve locuiește în Tasmania, Australia. Acum este pensionar, dar continuă să scrie și să predea.

STEVE BIDDULPH

Cum să ne creștem băieții în secolul 21

Ilustrații de Paul Stanish

Traducere din engleză de
Nicoleta Drăghiceanu

 H parenting

Notele autorului – Capitolul *Notele autorului* de la sfârșitul volumului conține referințe la text și informații suplimentare folositoare cu privire la anumite chestiuni menționate în capitolele cărții. În dreptul fiecărei intrări sunt trecute pagina și fragmentul din text la care se face referire.

Fotografiile – Fotografiile au fost incluse spre a ilustra momente prezente sau trecute din viața de zi cu zi a oamenilor. Cu toate acestea, oamenii din fotografii nu au legătură cu poveștile, personajele sau situațiile din carte.

Permisivitatea pentru folosirea fotografiilor – Le suntem recunoscători pentru fotografiile puse la dispoziție lui Paul și Judi Taylor, Narelle Sonter, Jim și Jenny Smith, Elia Bastianon și Tony Wallis, Geoff și Chris Price, Glenda Downing, Chris și Tony Collins, Catherine James și Bruce Stephens, Ella și David Martin, Steve și Shaaron Biddulph, Glenys și Brian Attack, Steve și Henrietta Miller, Miles și Jane Felstead, Zoe Finch, Suzanne Jensen și Ral Lewis, Wendy Pettit și Currumbeena School, Robert și Sue Holloway, Dave Hancock și Tony James, Anne și Levi Atkins, Matthew, William și Patrick Atkins, John Atkins, Kain Curran, Luke, Francis și Raphael Atkins, Stephen și Brendon King, Andrew Atkins, Zac Coleman, Andrew Wade, Jake și Vicki Mawby, Merv Atkins, Luke, Joshua și Jacob Atkins, David și Jonathon Atkins, Kerri Burgers, iStockphoto și Dreamstime.com.

Permisivitatea pentru folosirea textelor – Autorul le mulțumește pentru amabilitatea de a acorda permisivitatea de a reproduce materiale purtătoare de drepturi de autor următorilor: „Ce fac tații“ de Jack Kammer este reprodus din *Full-Time Dads*, numărul din mai/iunie 1995, cu permisivitatea autorului. Fragmentul din articolul „Mid School Crisis“ de Jane Figgis este reprodus cu permisivitatea publicației *Sydney Morning Herald*. Articolul „The Secret Life of Boys“ de Sarah MacDonald a apărut în *Daily Life*, www.dailylife.com.au, pe 8 mai 2012, și a fost reprodus cu permisivitatea autoarei.

CUPRINS

<i>O scrisoare de la Steve</i>	8
<i>Să fii băiat nu mai e ce era odată</i>	9
1. Care-i treaba cu băieții?	13
2. Cele trei etape ale copilăriei unui băiat	19
3. Testosteron!	52
4. Cum creștem un nou tip de bărbat	72
5. Ce pot face tații	87
6. Mame și fii	114
7. Cum să aibă o viață sexuală sănătoasă	138
8. În lumea cea mare	164
9. Băieții și sportul	200
10. Rolul comunității	212
<i>Anexă</i>	
Știința și subtilitatea de a crește copii în spiritul egalității	227
<i>Notele autorului</i>	237

Scopul acestei cărți este să vă ajute să gândiți și să simțiți profund legătura cu meseria de părinte, astfel încât să vă achitați de ea în mod conștient și cu mai multă încredere în sine.

Considerați-o un fel de trambulină, un braț protector pe după umeri ori o pereche de aripi care vă ridică de la pământ ca să vedeți mai bine tabloul de ansamblu. N-o socotiți însă o rețetă infailibilă.

Nimeni nu vă poate spune cum să vă creșteți copilul, iar dacă veți auzi vreodată sintagma „expert în parenting” fugiți cât vă țin puterile. Eu, unul, nu sunt așa ceva... pur și simplu, vă împărtășesc câteva gânduri în speranța că vă voi ajuta să vă puneți propriile gânduri în ordine. Să hotărâți singuri ce este de făcut. Asta trebuie să facă orice om.

Să aveți parte de iubire și mult curaj,

Steve B.

SĂ FII BĂIAT NU MAI E CE ERA ODATĂ

Să fii băiat astăzi nu mai înseamnă ce însemna pe vremuri – asta pe scurt. Dacă în ultimii douăzeci de ani v-ați așteptat vreodată copiii la poarta școlii sau dacă ați participat la discuții online pe tema asta atunci știți că realitatea se schimbă. Învățăm în acest moment cum să le facem băieților noștri copilăria mai fericită, iar asta salvează vieți.

Cartea pe care o țineți în mână s-a bucurat de o receptare călduroasă în toată lumea, în multe și diverse culturi, tocmai pentru că a pus accentul pe un aspect foarte practic cu privire la creșterea băieților. Mai precis, a scos în evidență faptul că, dacă vrem să ne creștem băieții așa cum trebuie – să ajungă bărbați buni, să trăiască în siguranță și să fie deschiși la minte –, atunci trebuie să le înțelegem nevoile particulare. Exact ca în cazul fetelor, există factori de risc specifici băieților, care merg de la chestiuni minore, de zi cu zi, la probleme serioase, ca de pildă aversiunea față de grădiniță la patru ani și probabilitatea de trei ori mai ridicată de deces în perioada adolescenței (fie într-un accident de mașină, fie prin sinucidere sau acte violente). De asemenea, în cazul băieților probabilitatea de a ajunge la închisoare este de nouă ori mai mare decât în cazul fetelor. Acestea nu sunt chestiuni peste care să trecem cu vederea. Dar, dacă înțelegem limpede care anume sunt nevoile specifice ale băieților noștri, atunci vom ști cum să ne apropiem afectiv de ei și ce să facem ca să nu ajungă în situațiile de mai sus.

În ziua de azi înțelegem că genul este un continuum. Faptul că un copil este băiat sau fată nu ne spune nimic precis cu privire la ceea ce va deveni când va crește. Dar, cu toate

că genul e o linie continuă, asta nu înseamnă că e lipsită de protuberanțe, de aceea putem spune „majoritatea băieților“, respectiv „majoritatea fetelor“ fără să ne gândim că ceea ce vom detalia în continuare li se aplică absolut tuturor. Majoritatea băieților învață să vorbească, să citească și să scrie mai târziu decât fetele. (La fete pubertatea se termină la 14 ani, vârstă la care au ajuns la înălțimea pe care o vor avea tot restul vieții. La băieți pubertatea nu se termină mai devreme de 17 ani, iar creierul lor nu se maturizează pe deplin decât după 20 de ani.) *Aceste lucruri sunt foarte importante dacă aveți de crescut și de ținut în viață un băiat.*

Diferențele nu țin doar de aspectul exterior. Există din ce în ce mai multe dovezi că chimia organismului unui băiat e alta decât a unei fete încă din primele stadii de dezvoltare intrauterină, astfel încât majoritatea băieților sunt predispuși să aibă o masă musculară mai mare, nevoie mai mare de mișcare și activitate fizică, spre competiție și să acumuleze mai ușor cunoștințe cu ajutorul exemplelor concrete. Cu toate acestea, există fete care dezvoltă caracteristici similare și băieți care nu se pliază pe trăsăturile amintite. De aceea, nu uitați mantra despre care vă spuneam mai înainte – *majoritatea, nu toți.*

Creierul băieților se dezvoltă mai încet și sistemul lor nervos funcționează în alte secvențe decât cel al fetelor, iar aceste aspecte sunt extrem de importante pentru că asta înseamnă că *băieții încep școala mult prea devreme și de cele mai multe ori o urăsc pentru că atmosfera e prea formală și sunt nevoiți să stea liniștiți.* Din contră, școlile potrivite pentru băieți sunt cele care le oferă spațiu de mișcare și răgaz să crească.

Mai sunt și alte schimbări care se petrec în ziua de azi. Înțelegerea faptului că unii băieți pot fi gay sau transgender și că *asta e normal și okay* a ajutat milioane de părinți să fie mai relaxați și mai toleranți față de fiul lor. Mai mult, i-a ajutat pe *toți* băieții și fetele în această situație să se simtă mai liberi și să fie ei înșiși. Cu cât există mai puțină homofobie, cu atât *orice* băiat se simte liber să întrețină relații de prietenie mai apropiate, să plângă, să fie trist, afectuos și, în consecință, să aibă o sănătate mintală mai bună.

Totodată, faptul că am devenit conștienți de *spectrul autist* a însemnat o mare ușurare pentru mii de părinți și copii. Putem să ne relaxăm cu toții chiar dacă copilul nostru este un pic – sau foarte – diferit. Îi prețuim și îi apreciem la fel de mult pe copiii care nu se mulează pe tiparul „tradițional“.

Desigur, în cartea aceasta găsiți MULT mai multe informații decât atât: cele trei stadii ale evoluției băieților. Cum să îi creșteți în siguranță. Băieții și munca domestică! Noi descoperiri despre schimbările prin care trec băieții la vârsta de patru ani și, din nou, la opt ani, cu care toți părinții trebuie să fie la curent. Și, extrem de important, faptul că *bărbații au un rol la fel de însemnat ca femeile în creșterea copiilor.* Copiii trebuie să vină în contact cu bărbați cu diferite personalități – creativi, practici, curajoși, timizi, amuzanți –, rase și preferințe sexuale. Băieții își pot clădi propria masculinitate, pornind de la o largă varietate de tipologii. Iar fetele pot astfel înțelege că bărbații sunt de mai multe feluri.

În ziua de azi lumea are nevoie de bărbați buni. De asemenea, sunt destul de mulți bărbați oribili care trebuie puși la locul lor. Băiatul dumneavoastră poate ajunge să fie unul dintre aceia care va vindeca această lume tristă și uneori înfricoșătoare în care trăim. Vă mulțumesc că vă alăturați acestei revoluții. Pe măsură ce secolul 21 înaintează, ea devine imperioasă.

Bucurați-vă de băieții dumneavoastră, iubiți-i și urmăriți-i cum își iau zborul fiecare în felul său.

Steve Biddulph

1

CARE-I TREABA CU BĂIEȚII?

Seara trecută m-am dus în oraș cu mașina la o întâlnire, sau cel puțin am încercat, când m-am izbit din nou de problema băieților. La trei mașini în fața mea, Pacific Highway era blocată. Un sedan condus de un tânăr, cu patru prieteni la bord, a încercat să iasă de pe șosea, dar șoferul a calculat greșit. Un camion care venea din spate a lovit mașina și a târât-o 50 de metri de-a lungul șoselei, strivind-o înfiorător. Curând au sosit mașinile de intervenție: pompierii, poliția, ambulanța. Oamenii lucrau pe echipe, cu calm, dar rapid, având în vedere situația.

Tânărul de la volan a fost scos din mașină încetul cu încetul, în stare de inconștiență. Ceilalți patru adolescenți aveau răni diverse, unele grave. O femeie mai în vârstă, probabil mama unuia dintre băieți, a venit în fugă dinspre o fermă din apropiere. Un polițist a încercat s-o consoleze. Amprenta masculină era peste tot – lipsa de experiență și riscul, pe de o parte, competența, grija și determinarea, pe de altă parte.

Pentru mine, asta spune tot despre bărbați. Bărbații, dacă au fost crescuți bine, pot fi minunați – altruști, neînfricați, muncitori. Dar tinerii, cu atât mai mult băieții, sunt foarte vulnerabili, chiar predispuși la dezastre. Când vedem astăzi un băiat, nu putem să nu ne întrebăm ce-o să se aleagă de el. În secolul 20 băieții porneau în viață cu dreptul. Cei mici erau plini de viață și de iubire, încrezători, apropiați de părinți, veseli și liberi. Dar, în clipa în care începeau școala, deveneau tensionați și nefericiți. Nu trecea mult și începeau să dea târcoale locurilor de joacă organizați în bande, să hărțuiască fetele

și să se ia de băieții mai mici. Odată ajunși la vârsta adolescenței se închideau complet în ei, deveneau morocănoși, furioși și nesuferiți. La maturitate, de cele mai multe ori ajungeau să fie niște brute cu temperament dificil, fără prieteni, fără capacitatea de a se bucura, care-și înecă neputințele în bere și sport. Acum o generație masculinitatea era un loc foarte trist. Astăzi, lucrurile se schimbă.

Dumneavoastră cum procedați cu fiul sau fiii voștri? Poate că citiți această carte cu un băiețel care tocmai a intrat în familie alături. Poate că aveți un puști gălăgios care în clipa asta, în sfârșit, a adormit și arată nevinovat ca un îngerăș. Sau poate că aveți un băiat care merge la școală, un amestec de curaj și vulnerabilitate, care ia lumea în piept de unul singur, dar tot dă fuga la dumneavoastră pentru alinare și sfaturi.

Ascultați-mă pe mine, timpul trece ca vântul și într-o bună zi o să vedeți că băiețelul e bărbat în toată firea și vă veți simți mândri că are suflet bun, că e în siguranță, că își aduce contribuția în societate și că va ajunge mai departe în viață decât dumneavoastră.

Aceasta va fi o generație alcătuită din alt fel de bărbați, care vor reuși să schimbe lumea. Acesta este scopul vieții mele și sper să fie și al vieții dumneavoastră.

CE LUCRURI INTERESANTE URMEAZĂ

În această carte vom cerceta un număr important de descoperiri revoluționare în înțelegerea băieților. În următorul capitol vom explica mai întâi cele *trei etape distincte* ale dezvoltării:

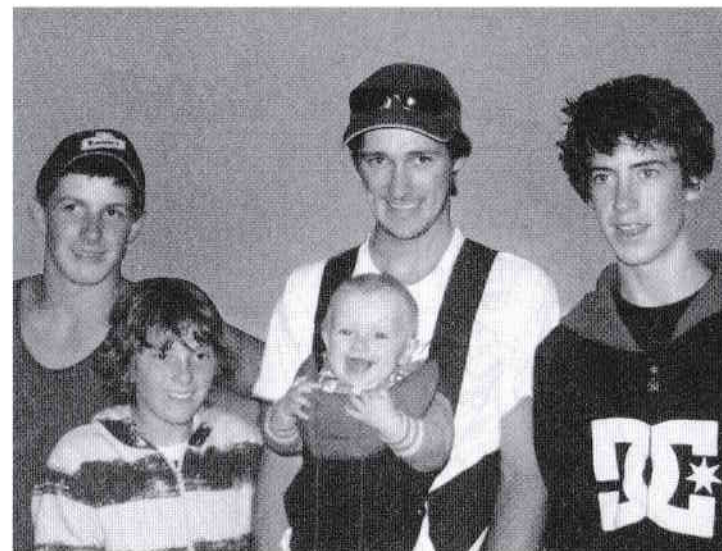
1. De la naștere la șase ani – anii când *învață să iubească*;
2. De la șase la 14 ani – anii când *tatăl contează cel mai mult*;
3. De la 14 ani până la maturitate – anii când băieții au nevoie de mentori și alți adulți care să-i păstrească, *în afară de părinții lor*.

Cunoscând aceste etape, veți fi mai pregătiți și mai relaxați cu toate căte vor urma și veți ști cum să le faceți față.

În al treilea capitol, vom examina efectul *hormonilor* asupra comportamentului băieților și vom încerca să-i ajutăm pe cei din urmă să-și stăpânească această etapă a dezvoltării. Toată lumea a auzit de hormoni, dar când anume intră ei în acțiune și ce anume fac? De ce sunt tinerii de 13 ani atât de prostuți, iar cei de 14 atât de puși pe scandal? Și cum rezolvați această problemă cu înțelegere și fără să vă pierdeți simțul umorului?

În al patrulea capitol vom arăta în ce fel sunt vulnerabile *creierile* băieților și cum pot fi aceștia stimulați să comunice cu mai multă ușurință. Când stați de vorbă cu băieții și le spuneți povești, le dezvoltați conexiunile cerebrale, ceea ce-i ajută să se exprime mai bine cu ajutorul cuvintelor sau sentimentelor. Lumea nu mai are nevoie de bărbați care să se lupte cu taurii, ci de bărbați care să știe să se poarte.

Apoi vom vorbi despre rolul vital al *taților* și cum să vă descurcați chiar dacă nu ați avut un tată tocmai bun. Cei mai

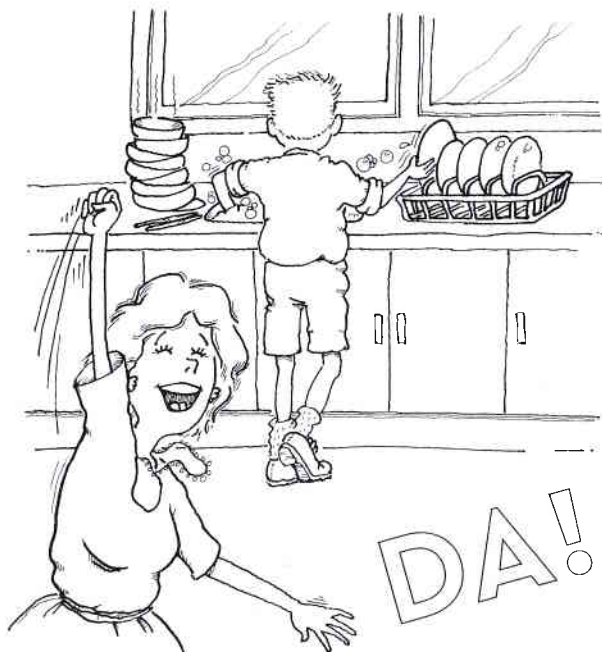

mulți bărbați, se pare, vor să suplینească ceea ce le lipsea tatălui lor, dar nu știu întotdeauna cum s-o facă.

Revoluția paternității a fost una dintre cele mai fericite schimbări din ultimii treizeci de ani. Dacă sunteți mamă singură și citiți această carte, vă vom spune ce puteți face ca să fiți sigură că fiul dumneavoastră va avea parte de bărbați cu influență pozitivă în viața lui.

Apoi urmează câteva povești și ponturi despre *mame* și fii. Mamele trebuie să fie încrezătoare și creative cu băieții și să-i ajute să se simtă în largul lor în preajma sexului opus. O mamă este o „prietenă de probă” și își învață băiatul cum să se înțeleagă cu o femeie. Fie că o conștientizează, fie că nu, ea este șablonul pentru toate relațiile lui viitoare.

Pe urmă vom vorbi despre băieți și sex, din moment ce este un aspect esențial care le poate face viața fericită sau mizerabilă, în funcție de felul în care este abordat.

Apoi, din moment ce *școala* este locul unde își petrec jumătate din timp, există un capitol despre cum poate fi îmbunătățită considerabil această experiență. Vă vom ajuta, de asemenea, să vă dați seama care profesori și ce școală sunt cei mai potriviți pentru fiul dumneavoastră.

În încheiere, ne vom referi la *sport*, care poate fi primejdios atât pentru corpul, cât și pentru sufletul băieților, deși, când este practicat așa cum trebuie, le poate fi benefic. Băieții au nevoie de sport, așa că noi avem nevoie ca sportul să fie făcut ca la carte.

Și, la finalul finalului, vom discuta despre felul în care întreaga *comunitate* îi poate ajuta pe băieți să devină bărbați, pentru că părinții nu o pot scoate la capăt fără ajutor. Părinții trebuie să facă anumite alegeri încă de când băieții lor sunt mici, ca să se asigure că, atunci când vor parcurge etapa adolescenței, vor avea și alți adulți în preajmă. Aveți nevoie de un cerc de prieteni și o familie mai numeroasă ca să ajutați un copil să ajungă la maturitate viu și nevătămat. V-am stărnit interesul? V-am pus pe gânduri? Atunci e timpul să începem.

Băieții pot fi extraordinari. Noi îi putem face să fie așa. Secretul este să îi înțelegem.

2

CELE TREI ETAPE ALE COPILĂRIEI
UNUI BĂIAT

V-ați uitat vreodată printr-un album de familie și ați văzut poze cu băieți de când erau mici și până la maturitate? Dacă da, atunci știți că băieții nu cresc cât ai bate din palme. Cresc în salturi – arată la fel pentru o vreme și deodată parcă se schimbă peste noapte. Și asta nu numai pe dinafară. Și pe dinăuntru se întâmplă mari schimbări. Dar maturizarea și formarea caracterului nu se produc automat, ca în cazul fizicului; un băiat poate rămâne „blocat“. Toată lumea cunoaște măcar un bărbat mare la trup, dar îngust la minte și mic la suflet, care nu s-a maturizat. Astfel de bărbați sunt peste tot – pot fi prim-miniștri, președinți sau magnați, dar te uiți la ei și zici: „Da, încă e un copil. Ba chiar unul enervant...“

Băieții nu cresc cum trebuie dacă nu-i ajutați. Nu e suficient să îi îndopați cu cereale și să le dați tricouri curate ca să vă pomeniți că într-o zi au devenit bărbați! Trebuie urmărit un program precis. Ideea este să vă dați seama ce trebuie făcut și când anume.

Din fericire, băieții sunt pe acest pământ de când lumea. Fiecare societate s-a confruntat cu problema creșterii lor și a venit cu soluții. Cele trei etape ale copilăriei sunt eterne și universale. Băștinașii din America, boșimani din deșertul Kalahari și eschimoșii cunosc și ei aceste etape. Când le vorbesc despre ele părinților, aceștia îmi spun: „Ai dreptate!“, pentru că etapele respective le reflectă propria experiență.